

ΙΣΤΟΡΙΑ Β' ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Αντλώντας πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να παρουσιάσετε:

α. τις ιδέες του Βολταίρου για τη θρησκεία.

(μονάδες 15)

β. τις πολιτικές απόψεις του Μοντεσκιέ για την εξουσία, όπως αυτές διατυπώνονται στο βιβλίο του *Το πνεύμα των Νόμων*.

(μονάδες 10)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Τι είναι η ανεξιθρησκία; Είναι ίδιον* του ανθρώπου. [...] Ας παραβλέπουμε ο ένας του άλλου τις μωρίες** - αυτός είναι ο πρώτος νόμος της φύσης. Στις χρηματαγορές του Άμστερνταμ, του Λονδίνου ή της Βομβάης ή της Βασσόρας, ο Πέρσης, ο Ινδός, ο Εβραίος, ο Μωαμεθανός, ο Κινέζος, ο Βραχμάνος, ο Ορθόδοξος, ο Καθολικός, [...] εμπορεύονται μεταξύ τους. Όμως ποτέ δεν θα τραβήξει ο ένας στον άλλο μαχαίρι, για να τον πάρει με τη θρησκεία του. [...] Αν υπήρχε τρόπος να διαλογιστεί κανείς με συνέπεια πάνω στη θρησκεία... θα αντιλαμβανόταν πως όλοι μας έχουμε χρέος να ανεχόμαστε ο ένας τις γνώμες του άλλου, γιατί είμαστε όλοι αδύναμοι, ασυνεπείς, ευμετάβολοι, εκτεθειμένοι σε κάθε λογής πλάνες.

*ίδιον=χαρακτηριστικό γνώρισμα

** μωρίες=ανοησίες

Βολταίρου, *Ανεξιθρησκία* (λήμμα από το «φιλοσοφικό λεξικό»). Μτφρ. Δ. Θοιβιδόπουλου, *Εποχές*, 8, Δεκέμβριος 1963 Στο: Ασημομύτης, Β., Βώρος, Φ., Δημακόπουλος, Ν., Κατσουλάκος, Θ., & Οικονομοπούλου, Ξ. (1997), *Θέματα νεότερης και σύγχρονης ιστορίας από τις πηγές*, έκδοση ΙΖ', σ. 26. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Όταν στο ίδιο πρόσωπο ή στο ίδιο κυβερνητικό σώμα βρίσκονται ενωμένες η νομοθετική και η εκτελεστική εξουσία, δεν υπάρχει ελευθερία, γιατί υπάρχει

κίνδυνος μήπως ο ηγεμόνας θεσπίσει τυραννικούς νόμους, τους οποίους θα προσπαθήσει να επιβάλει τυραννικά. Το ίδιο δεν υπάρχει ελευθερία, εάν η δικαστική εξουσία δεν είναι χωρισμένη από τη νομοθετική και τη εκτελεστική. [...] τότε οι πολίτες θα βρίσκονταν στη διάθεση της κάθε αυθαιρεσίας και η ζωή και η ελευθερία τους θα απειλούνταν. [...] Το ίδιο αν η δικαστική εξουσία ήταν ενωμένη με την εκτελεστική, τότε ο δικαστής θα μπορούσε να μεταβάλλεται σε καταπιεστή των πολιτών.

Μοντεσκιέ (1748). Το πνεύμα των νόμων, βιβλίο XI, κεφάλαιο 6, μτφρ. Β. Σκουλάτου. Στο: Ασημομύτης, Β., Βώρος, Φ., Δημακόπουλος, Ν., Κατσουλάκος, Θ., & Οικονομοπούλου, Ξ. (1997), *Θέματα νεότερης και σύγχρονης ιστορίας από τις πηγές*, έκδοση ΙΖ', σ. 26. Αθήνα: ΟΕΔΒ.